

Főoldal > ... > Családi Ügyek, Öröklés > Házasság Felbontása És Különválás > Slovenia

Házasság felbontása és különválás

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Szlovénia

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A szlovén jog a házasság felbontásának következő módjait ismeri el:

1. a házasság házastársak megállapodása alapján,
2. közjegyző előtti megállapodás alapján és
3. (nemperes eljárásban benyújtott) javaslat alapján történő felbontását.

a) A házasságnak a házastársak megállapodása alapján történő felbontása esetén a bíróság a családjogi törvény (*Družinski zakonik*) 96. cikke alapján jár el, feltéve, hogy a házastársak a családjogi törvény rendelkezéseinek megfelelően megállapodtak közös gyermekeik gondozásáról, neveléséről és tartásáról, valamint a gyermekek szülőkkel való kapcsolattartásáról; további feltétel, hogy a házastársaknak végrehajtható közjegyzői okirat formájában be kell nyújtaniuk a megállapodásukat, amely a közös vagyon felosztásáról, a közös lakásban maradó vagy oda beköltöző félről, valamint annak a házastársnak a tartásáról rendelkezik, akinek a létfenntartása nem biztosított, és önhibáján kívül lett munkanélküli.

Mielőtt a bíróság jóváhagyja a házasság felbontását, meg kell állapítania, hogy a házastársak között létrejött megállapodás a gyermekek érdekeinek megfelelően biztosítja-e a közös gyermekek gondozását, nevelését és tartását, valamint a gyermekek szülőkkel való kapcsolattartását. Ha a bíróság megállapítja, hogy a házastársak megállapodása nem áll a gyermekek érdekében, elutasítja a házasság közös megegyezéssel történő felbontására irányuló javaslatot.

b) Ha a házasságukat felbontani kívánó házastársaknak nincsenek közös gyermekeik, akik felett szülői felelősséget gyakorolnak, és megállapodást kívánnak kötni a közös vagyon felosztásáról, arról, hogy melyikük maradjon abban a lakásban, amelyben élnek, illetve hogy melyikük költözzön be oda, valamint annak a házastársnak a tartásáról, akinek a létfenntartása nem biztosított, és önhibáján kívül lett munkanélküli, közjegyzőhöz fordulnak, aki közjegyzői okiratba foglalja a házasság felbontására irányuló megállapodásukat. A házasság a közjegyzői okirat aláírásakor szűnik meg. Ez az okirat képezi a jogalapját annak, hogy a házasság felbontása rögzítésre kerüljön az anyakönyvben. A megállapodás közjegyző előtt történő aláírását követő nyolc napon belül a közjegyző elküldi az okiratot az igazgatási egységnek, amely a házasság felbontását bejegyzi az anyakönyvbe (a családjogi törvény 97. cikke).

c) Ha a házasság bármilyen okból „helyrehozhatatlanul megromlott”, bármelyik házastárs kérheti annak felbontását. Ha a bíróság az előző bekezdés alapján felbontja a házasságot, a családjogi törvénnyel összhangban döntést hoz a házastársak közös gyermekeinek gondozásáról, neveléséről és tartásáról, valamint a szülőkkel való kapcsolattartásról is. Mielőtt a bíróság az előző bekezdés szerint döntést hoz, meg kell állapítania, hogy mi szolgálná a legjobban a gyermek érdekeit (a családjogi törvény 98. cikke).

A házasság megállapodás alapján történő felbontására irányuló kereset vagy javaslat benyújtása előtt a házastársak előzetes tanácsadáson vesznek részt a szociális szolgáltatóközpontban (*center za socialno delo*), kivéve, ha:

- nincsenek közös gyermekeik, akik felett szülői felelősséget gyakorolnak;

- az egyik házastárs az elmeállapota miatt cselekvőképtelen;
- az egyik házastárs lakóhelye vagy tartózkodási helye ismeretlen;
- az egyik vagy mindkét házastárs külföldön él.

Az előzetes tanácsadás célja, hogy segítsen a házastársaknak eldönteni, hogy kapcsolatuk olyan mértékben megromlott-e, hogy a házasság legalább az egyik fél számára helyrehozhatatlanná vált, vagy még van lehetőség a házasság megmentésére. A házastársak személyesen, képviselőik nélkül vesznek részt az előzetes tanácsadáson (a családjogi törvény 200. cikke).

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A családjogi törvény a házasság felbontásának csak egyetlen jogalapját ismeri el: a házasság helyrehozhatatlanságát. Ez azt jelenti, hogy a házasság teljesen és visszavonhatatlanul megromlott, így azt nem lehet helyrehozni. A házasság csak akkor minősül „helyrehozhatatlannak”, ha a házastársak közötti kapcsolat nem pusztán ideiglenesen, hanem súlyos okokból, teljesen és visszavonhatatlanul megromlott. A házasság helyrehozhatatlanságát a meghallgatás idején fennálló helyzettel összhangban mérlegelik, figyelembe véve mindazon körülményeket, amelyek az aktuális helyzethez vezettek. A bíróság akkor is köteles megállapítani a házasság helyrehozhatatlanságát, ha a másik házastárs beleegyezik a házasság felbontásába.

A házasságot bármely házastárs kérésére meg lehet szüntetni; nem szükséges, hogy a házasság mindkét fél számára helyrehozhatatlan legyen.

A házasság helyrehozhatatlanságáért való felelősség kérdése nem merül fel, és azt a bíróság az eljárás során nem állapítja meg. A házasság tehát azon házastárs kérésére is megszűnhet, aki a házasság helyrehozhatatlanságáért felelős.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

A házasság felbontásának jogi következményeit az alábbiakban részletesen kifejtjük:

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi viszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

Az a házastárs, aki a házasságkötéskor megváltoztatta a vezetéknevét, a házasságot felbontó vagy megszüntető jogerős ítéletet követő egy éven belül vagy a házasság megállapodással történő megszüntetéséről szóló közjegyzői okirat vagy más megfelelő dokumentum aláírásától számított egy éven belül nyilatkozatot nyújthat be az illetékes hatósághoz a házasságkötés előtti vezetéknevének újbóli felvétele érdekében. Ezt a nyilatkozatot csak olyan személy nyújthatja be, aki a házasság során később nem változtatta meg a vezetéknevét. (A személynevekről szóló törvény 17. cikke [*Zakon o osebnem imenu*]) A vezetéknev megváltoztatása közigazgatási ügy, amelyről nem a bíróság, hanem valamely közigazgatási szerv dönthet.

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

Ha a házastársak nem kötöttek megállapodást házassági vagyoni viszonyaik rendezéséről, a közös vagyon felosztása esetén az a jogi vélelem áll fenn, hogy a házastársak egyenlő mértékben részesednek a közös vagyonból; az a házastárs azonban, aki úgy véli, hogy őt a közös vagyon egyenlő mértékben történő felosztása hátrányosan érinti, kérheti részesedésének a közös vagyonhoz való hozzájárulása arányában történő megállapítását. A házastársak közös vagyonhoz való hozzájárulásai közötti jelentéktelen különbségeket nem veszik figyelembe. A bíróság az ügy összes körülményét figyelembe veszi, különösen az egyes házastársak jövedelmét, az egyik házastárs által a másiknak nyújtott segítséget, a gyermekek gondozását és nevelését, a háztartásban végezett munkát, az otthon és a család fenntartását, a vagyon megőrzését, valamint a közös vagyon kezelésében, fenntartásában és gyarapításában végzett munkát és az abban való részvétel bármely más formáját (a családjogi törvény 74. cikke).

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A GYERMEKEK GONDOZÁSA ÉS NEVELÉSE

A különélő vagy különválni kívánó szülőknek meg kell állapodniuk gyermekeik neveléséről és gondozásáról, figyelembe véve a gyermekek érdekeit. Megállapodhatnak abban, hogy mindketten gondoskodnak a

gyermekéről, és mindketten nevelik őket, hogy az összes gyermek gondozásával és nevelésével az egyik szülőt bízzák meg, vagy hogy egyes gyermekeket az egyik szülőre, a többi gyermeket pedig a másik szülőre bízzák. Ha maguk a szülők nem tudnak megállapodni e kérdésben, a szociális szolgáltatóközpont segítséget nyújt nekik abban, hogy megállapodásra jussanak egymással. Ezenkívül közvetítést is kérelmezhetnek.

Ha a szülők megállapodnak a gyermekek gondozása és nevelése tekintetében, perbeli egyezség aláírását javasolhatják. Ha a bíróság megállapítja, hogy a megállapodás nem szolgálja a gyermek érdekeit, elutasítja a javaslatot.

Ha a szülők a szociális szolgáltatóközpont közreműködésével sem tudnak megállapodni a gyermekek neveléséről és gondozásáról, a bíróság az egyik vagy mindkét szülő, a gyermek gyámja, a 15. életévét betöltött gyermek – feltéve, hogy a gyermek képes megérteni cselekedetei jelentőségét és jogkövetkezményeit –, illetve a szociális szolgáltatóközpont kérelmére határozatában úgy rendelkezik, hogy:

- a szülők továbbra is közösen felelnek a gyermekek gondozásáért és neveléséért;
- az összes gyermek gondozásával és nevelésével az egyik szülőt bízza meg;
- egyes gyermekeket az egyik szülőre, a többi gyermeket pedig a másik szülőre bízza;
- valamint a családjogi törvény rendelkezéseivel összhangban hivatalbólis dönthet minden olyan intézkedésről, amely a gyermekek érdekeinek megvédésére irányul.

A bíróság a gondozásra és a nevelésre vonatkozó határozat meghozatalakor a gyermek véleményét is figyelembe veszi, ha azt maga a gyermek vagy az általa megnevezett, bizalmát élvező személy nyilvánítja ki, feltéve, hogy a gyermek képes ennek jelentőségét és következményeit megérteni. A gyermek gondozására és nevelésére vonatkozó, a gyermek érdekeit érvényesítő határozat meghozatala során a bíróság figyelembe veszi a szociális szolgáltatóközpont véleményét, amelyet a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően szerez be (a családjogi törvény 138. és 143. cikke, valamint a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény [Zakon o nepravdnem postopku] 102. cikke).

KAPCSOLATTARTÁS

A gyermek mindkét szülővel jogosult kapcsolatot tartani, és mindkét szülő jogosult kapcsolatot tartani a gyermekkel. A kapcsolattartás során biztosítani kell a gyermek érdekeinek érvényesülését. Az a szülő, akire a gyermek gondozását és nevelését bízták vagy a gyermekkel együtt élő másik személy köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amely gátolja vagy akadályozza a kapcsolattartást, és igyekeznie kell arra ösztönözni a gyermeket, hogy megfelelő hozzáállást tanúsítson a másik szülővel vagy a szülőkkel való kapcsolattartás tekintetében. A gyermekkel kapcsolatot tartó szülő köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amely gátolja a gyermekkel való kapcsolattartást, illetve a gyermek gondozását és nevelését.

A különélő vagy különválni kívánó szülőknek meg kell egyezniük a kapcsolattartás tekintetében. Ha maguk a szülők nem tudnak megállapodni e kérdésben, a szociális szolgáltatóközpont segítséget nyújt nekik abban, hogy megállapodásra jussanak egymással. Ezenkívül közvetítést is kérelmezhetnek. Ha a szülők megállapodnak a kapcsolattartás tekintetében, perbeli egyezség aláírását javasolhatják. Ha a bíróság azt állapítja meg, hogy a megállapodás nem szolgálja a gyermek érdekét, elutasítja a javaslatot. Ha a szülők nem tudnak megállapodni a kapcsolattartás tekintetében, a bíróság dönt a kérdésben.

A kapcsolattartásról való határozathozatalra és a kapcsolattartást szabályozó határozat módosítására irányuló bírósági eljárások az egyik vagy mindkét szülő, a gyermek gyámja, a 15. életévét betöltött gyermek – feltéve, hogy a gyermek képes megérteni cselekedetei jelentőségét és jogkövetkezményeit –, illetve a szociális szolgáltatóközpont kérelmére indulnak.

A házasságnak a házastársak megállapodása alapján történő felbontása esetén a házasság felbontásáról szóló megállapodáshoz a házastársaknak csatolniuk kell a kapcsolattartásról szóló megállapodást is, amelyet a bíróság belefoglal a házasság megállapodással történő megszüntetéséről szóló határozatba; ezenkívül a házastársak kötelesek csatolni a kérelemhez az előzetes tanácsadáson való részvételről szóló igazolást is. Ha a bíróság helybenhagyja a házasság felbontására, érvénytelenítésére vagy nemlétezésének megállapítására irányuló kérelmet, egyúttal dönt a házastársak és a közös gyermekeik közötti kapcsolattartásról is.

A kapcsolattartásról első fokon a körzeti bíróságok (*okrožna sodišča*) döntenek, nemperes eljárásban.

A kapcsolattartásról szóló határozat meghozatalakor a gyermek érdekei kiemelkedő fontossággal bírnak: a kapcsolattartás nem szolgálja a gyermek érdekeit, ha a gyermekre lelki nyomást gyakorol, vagy ha veszélyezteti a gyermek testi és szellemi fejlődését;

a gyermek jogosult kapcsolatot tartani más olyan családtagokkal is, akik szoros személyes kapcsolatot ápolnak vele (például a gyermek nagyszülei és (fél)testvérei).

A családjogi törvény 173. cikkének megfelelően a bíróság megszüntetheti vagy korlátozhatja a kapcsolattartáshoz való jogot.

Ha a gyermekkel együtt élő szülő megakadályozza a gyermek és a másik szülő közötti kapcsolattartást, és a kapcsolattartást a szociális szolgáltatóközpont segítségével sem sikerül megvalósítani, a bíróság a másik szülő javaslatára úgy határozhat, hogy megszünteti a kapcsolattartást akadályozó szülő felügyeleti jogát, és a másik szülőre bízta a gyermeket, amennyiben úgy véli, hogy a másik szülő lehetővé fogja tenni a kapcsolattartást, és ha ez az egyetlen módja a gyermek érdekei megvédésének. A bíróság a szülői kapcsolattartásról újabb határozatot hoz, ha a körülményekben bekövetkező változások és a gyermek érdekei azt megkívánják.

A bíróság a gondozásra és a nevelésre vonatkozó határozat meghozatalakor a gyermek véleményét is figyelembe veszi, ha azt maga a gyermek vagy az általa megnevezett, bizalmát élvező személy nyilváníti ki, feltéve, hogy a gyermek képes ennek jelentőségét és következményeit megérteni.

A kapcsolattartásra vonatkozó, a gyermek érdekeit érvényesítő határozat meghozatala során a bíróság figyelembe veszi a szociális szolgáltatóközpont véleményét, amelyet a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően szerez be (a családjogi törvény 141., 142. és 143. cikke, valamint a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény 102. cikke).

A házastársnak és a gyermeknek járó TARTÁS

A házastársak megállapodhatnak abban, hogy perbeli egyezséget írnak alá a gyermektartásról. Amennyiben a megállapodás nem szolgálja a gyermek érdekét, a bíróság elutasítja a javaslatot (a családjogi törvény 191. cikke).

Ha sem önállóan, sem a szociális szolgáltatóközpont közreműködésével nem sikerült megállapodásra jutniuk, a házastársak a bíróság határozatát kérhetik. A határozat meghozatala előtt a bíróság kikéri a szociális szolgáltatóközpont véleményét, valamint a gyermek véleményét is köteles figyelembe venni, amennyiben a gyermek kinyilvánította a véleményét, és képes ennek jelentőségét és következményeit megérteni (a családjogi törvény 140. és 143. cikke).

A szülők a nagykorúság eléréséig kötelesek támogatni a gyermekeiket azzal, hogy a képességeiknek megfelelően biztosítják a gyermek fejlődéséhez szükséges életkörülményeket.

A szülők annak a gyermeknek a tartására is kötelesek, aki középfokú tanulmányokat folytat azt követően, hogy nagykorúvá vált, feltéve, hogy iskolarendszerű oktatásban vesz részt, és nem dolgozik, illetve nincs munkanélküliként nyilvántartva, vagyis mindaddig kötelesek a gyermek tartására, amíg be nem fejezi a középiskolai tanulmányait, illetve meg nem szerzi a középfokú oktatásra vonatkozó szabályok alapján elérhető legmagasabb általános vagy szakmai képzettséget. A tartási kötelezettség a gyermek 26. életévének betöltésével szűnik meg.

A szülők a felsőfokú szakképzésben részt vevő gyermek tartására is kötelesek, feltéve, hogy iskolarendszerű oktatásban vesz részt, és nem dolgozik, illetve nincs munkanélküliként nyilvántartva, vagyis mindaddig kötelesek a gyermek tartására, amíg a felsőfokú szakképzésről szóló jogszabály rendelkezései szerint be nem fejezi a felsőfokú szakképzést. A szülők a felsőfokú tanulmányokat folytató gyermek tartására is kötelesek, feltéve, hogy iskolarendszerű oktatásban vesz részt, és nem dolgozik, illetve nincs munkanélküliként nyilvántartva, vagyis mindaddig kötelesek a gyermek tartására, amíg a felsőfokú oktatásról szóló jogszabály rendelkezései szerint be nem fejezi az alapképzést, a mesterképzést vagy az osztatlan képzést. Ha négy évnél hosszabb ideig tart az a szak, amelyre a gyermek jár, a tartási kötelezettség annyi idővel meghosszabbodik, amennyivel a szak meghaladja a négy évet. A tartási kötelezettség a gyermek 26. életévének betöltésével szűnik meg (a családjogi törvény 183. cikke).

A tartásdíjat a jogosult igényeivel és a tartásra kötelezett személy anyagi helyzetével és jövedelemszerző képességével összhangban állapítják meg. A gyermektartásdíj megállapításakor a bíróság köteles figyelembe venni a gyermek érdekeit annak érdekében, hogy a tartásdíj megfelelő módon biztosítsa a gyermek kedvező fizikai és szellemi fejlődését. A tartásdíjnak fedeznie kell a gyermek megélhetési költségeit, különösen a lakásával, étkezésével, ruházatával, cipőivel, gondozásával és védelmével, oktatásával, iskoláztatásával, szabadidős tevékenységeivel és kikapcsolódásával kapcsolatos, valamint egyéb sajátos igényeit. A tartásdíjat évente egyszer kiigazítják a szlovén fogyasztói árindexnek megfelelően (a családjogi törvény 189., 190. és 198. cikke).

A házastársak vagy élettársak kötelesek eltartani partnerük velük élő kiskorú gyermekét, kivéve, ha az adott szülő vagy a másik szülő képes a gyermek eltartására.

A házastárs vagy az élettárs kötelezettsége megszűnik a gyermek anyjával vagy apjával való házassága vagy élettársi kapcsolata megszűnésekor, kivéve, ha a házasság vagy az élettársi kapcsolat a gyermek anyjának vagy apjának a halála miatt ér véget. Ebben az esetben a túlélő házastárs vagy élettárs csak akkor köteles eltartani az elhunyt házastárs vagy élettárs gyermekét, ha a házasság vagy az élettársi kapcsolat megszűnésekor a gyermekkel együtt élt (a családjogi törvény 187. cikke).

A nagykorúvá vált gyermek köteles támogatni a szüleit, ha a szülők nem rendelkeznek elegendő forrással a megélhetéshez, és nem képesek a szükséges források biztosítására; ez a kötelezettség azonban csak annyi ideig áll fenn, amennyi ideig a szülők támogatták a gyermeket. A nagykorúvá vált gyermek nem köteles támogatni a szülőt, ha a szülő kellő indok nélkül elmulasztotta a gyermekkel szembeni tartási kötelezettségeinek teljesítését (a családjogi törvény 185. cikke).

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A megélhetési forrásokkal nem rendelkező, önhibáján kívül munkanélkülivé vált házastárs a házassági bontóper során, valamint a házasság jogerős megszűnését követő egy éven belül megindított külön eljárásban tartásdíjat kérhet a másik házastárstól. A tartásdíj csak akkor kérelmezhető, ha a tartás feltételei a házasság felbontásának időpontjában fennálltak, és még akkor is fennállnak, amikor a házastárs tartásdíjat igényel (a családjogi törvény 100. cikke).

A házastársak válás esetére megállapodhatnak a tartásról, olyan módon, hogy a házasságkötéskor, a házasság alatt vagy a házasság felbontásakor végrehajtható közjegyzői okirat formájában tartási szerződést kötnek (a családjogi törvény 101. cikke).

A tartásdíjat a jogosult igényeivel és a tartásdíjat fizető személy lehetőségeivel összhangban állapítják meg. A tartásdíjat előre fizetendő, havi összegként állapítják meg, és az a tartási kérelem benyújtásától kezdve igényelhető. Kivételes esetekben egyszeri összegként, különös okok fennállása esetén pedig egyéb módon is kifizethető. Az így megállapított tartás következtében azonban a kérelmező nem kerülhet jelentősen hátrányosabb helyzetbe annál, mint amilyen helyzetben akkor lett volna, ha a tartásdíjat havonta előre fizetendő összegekben teljesítették volna, és az a tartásdíj fizetésére kötelezett személyre sem róhat túlzott terhet (a családjogi törvény 104. cikke).

A bíróság elutasítja a tartási kérelmet, ha a tartásdíjnak az azt kérelmező házastárs részére történő kifizetése a házasság helyrehozhatatlan megromlásához vezető okok ismeretében méltánytalan lenne a másik házastárssal szemben, vagy ha a tartásdíjat kérelmező házastárs a bontóper előtt vagy alatt, illetve a válás után bűncselekményt követett el a másik házastárs, illetve annak gyermeke vagy szülei sérelmére (a családjogi törvény 100. cikke).

A volt házastársak között nem áll fenn tartási kötelezettség, ha a tartásdíj-fizetés veszélyeztetné a saját maguk vagy azon kiskorúak eltartására vonatkozó képességüket, akiknek tartására a családjogi törvény alapján kötelesek (a családjogi törvény 105. cikke).

A tartásdíjat évente egyszer kiigazítják a szlovén fogyasztói árindexnek megfelelően (a családjogi törvény 107. cikke).

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

Az „életközösség” (*življenjska skupnost*) a házasság egyik alapvető eleme (a családjogi törvény 3. cikke). Az életközösség megszűnése (*prenehanje življenjske skupnosti*) vagy különválás a házastársak között fennálló kölcsönös kapcsolat lényeges elemeinek végleges megszűnését jelenti. Amikor az életközösség megszűnik, a vagyontársaság, valamint a házastársak közötti intim és érzelmi kötelékek (és esetleg a közös háztartás stb.) is felbomlanak.

5 Melyek a különválás feltételei?

A törvény nem határozza meg a különválás feltételeit. A bíróság a különválásról eseti alapon, az adott ügy körülményeivel és sajátosságaival összhangban dönt.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A különválásnak a házasság fennállására nincs hatása; ez azt jelenti tehát, hogy kizárólag az életközösség szűnik meg, és nem maga a házasság. A házasság felbontása érdekében a házasság közös megegyezéssel történő felbontására irányuló javaslatot kell benyújtani, valamely közjegyzőtől kérelmezni kell a házasság felbontásáról szóló megállapodásra vonatkozó közjegyzői okirat elkészítését, vagy a házasság felbontására irányuló javaslatot kell benyújtani (lásd az 1. pontot). A megélhetési forrásokkal nem rendelkező házastárs a házassági bontóper során, valamint a házasság jogerős megszűnését követő egy éven belül megindított külön eljárásban tartásdíjat kérhet a másik házastárstól.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

Az érvénytelenítés azt jelenti, hogy a házasságkötés idején a házasság érvényességének törvényben előírt feltételei nem teljesültek (például nem került sor szabad akaratnyilvánításra, az akaratnyilvánításra kényszerből vagy tévedésből került sor, a házasságkötés nem az előírt eljárásnak megfelelően történt, a házasságot kiskorú, illetve az elmeállapota miatt tartósan vagy ideiglenesen cselekvőképtelen személy kötötte stb.). A házasságkötés jogkövetkezményei a házasság érvénytelenítésének napjától kezdve hatályukat veszítik.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság jogszabály erejénél fogva nem válik érvénytelenné, hanem azt határozattal kell érvényteleníteni.

A házasság érvénytelenítésére irányuló keresetet a házastársak, valamint minden olyan személy benyújthatja, akinek jogi érdeke fűződik az érvénytelenítéshez; ilyen esetről van szó, ha a házasságot kiskorú vagy az elmeállapota miatt cselekvőképtelen személy kötötte meg, ha a korábbi házasságot nem szüntették meg, ha a házasság rokonok között jött létre, ha valamelyik házastárs nem volt jelen a házasság megkötésekor, vagy ha a házasságot a közös háztartás fenntartásának szándéka nélkül kötötték meg. A fenti okok alapján, valamint az örökbefogadó szülő és az örökbefogadott gyermek között létrejött házasság esetén az ügyész is keresetet indíthat.

A cselekvőképtelenség alapját képező mentális ok megszűnése után a házastárs is jogosult a házasság érvénytelenítése iránti kereset benyújtására.

A házasság érvénytelenítésére irányuló kérelemhez való jog gyakorlására nem vonatkozik elévülési idő (a családjogi törvény 48. cikke).

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei attól a naptól kezdve hatályosak, amelyen az érvénytelenítés tárgyában hozott ítélet jogerőre emelkedik. A házasság érvénytelenítése esetén a házassági bontóperre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a házastársak vagyoni viszonyaira és a házastársak egymásnak adott ajándékaira (a családjogi törvény 54. és 55. cikke).

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A polgári és kereskedelmi jogi ügyekben alkalmazandó közvetítésről szóló, 2008 júniusában hatályba lépett törvény (*Zakon o mediaciji v civilnih a gospodarskih zadevah*) szabályozza a jogvitákban alkalmazandó közvetítést, ideértve a polgári jogi, kereskedelmi, munkaügyi, családjogi és egyéb, tulajdoni viszonyokkal kapcsolatos jogvitákat, amelyek a felek által szabadon érvényesíthető és kiegyenlíthető követelésekre vonatkoznak, kivéve, ha az ilyen típusú jogviták bármelyikére vonatkozóan külön jogszabály ettől eltérően rendelkezik. Maga a házasság bírósági beavatkozás nélkül nem szüntethető meg; ehhez a házasság megállapodással történő megszüntetésére irányuló kérelmet kell benyújtani (lásd az 1. pontot).

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A polgári nemperes eljárásokról szóló törvény szerint a házassági jogvitákkal kapcsolatos eljárások a következők: a házasság nemlétezésének megállapítására, érvénytelenítésére és megszüntetésére irányuló eljárások.

Az említett ügyekben való döntéshozatalra első fokon a körzeti bíróságok rendelkeznek hatáskörrel (a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény 10. cikke).

A házasság nemlétezésének megállapítására irányuló eljárás az ügyész vagy azon személy kérelmére indul, akinek jogi érdeke fűződik az ügyhöz.

A házasság érvénytelenítésére irányuló eljárás az egyik házastárs kérelmére indul. Ha a családjogi törvény úgy rendelkezik, az eljárás ezenkívül az ügyész vagy azon személy kérelmére is megindulhat, akinek jogi érdeke fűződik az ügyhöz.

A házasság megszüntetésére irányuló eljárás az egyik házastárs kérelmére indul.

A házasság közös megegyezéssel történő felbontása iránti eljárás a két házastárs kérelmére indul. Ha a házasság közös megegyezéssel történő felbontására irányuló kérelem benyújtása után az egyik házastárs az eljárás során visszavonja a kérelmet, a bíróság felfüggeszti az eljárást (a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény 81. cikke).

A házassági jogvitákkal kapcsolatos indítványok tartalmát illetően a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény úgy rendelkezik, hogy a házassági jogvitával kapcsolatos indítványoknak tartalmazniuk kell egy kérelmet, amely tekintetében a bíróság határozatát kéri. Ha a családjogi törvény úgy rendelkezik, hogy a kérelmező az eljárás megkezdése előtt köteles előzetes tanácsadáson részt venni, a házasság felbontása iránti kérelemhez csatolni kell a szociális szolgáltatóközpont előzetes tanácsadáson való részvételéről szóló igazolását (a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény 82. cikke).

- A házasság felbontása közös megegyezéssel: a bíróság a házastársak megállapodása alapján megszünteti a házasságot, feltéve, hogy a házastársak megegyeztek a jogi szempontból fontos kérdésekben, és megállapodást nyújtottak be közös gyermekeik gondozásáról, neveléséről és tartásáról, valamint a gyermekek szülőikkel való kapcsolattartásáról, továbbá feltéve, hogy végrehajtható közjegyzői okirat formájában megállapodást nyújtottak be a közös vagyon felosztásáról, a közös lakásban maradó vagy oda beköltöző félről, valamint annak a házastársnak a tartásáról, akinek a létfenntartása nem biztosított, és önhibáján kívül lett munkanélküli. Mielőtt a bíróság jóváhagyja a házasság felbontását, meg kell állapítania, hogy a házastársak között létrejött megállapodás a gyermekek érdekeinek megfelelően biztosítja-e a közös gyermekek gondozását, nevelését és tartását, valamint a gyermekek szülőikkel való kapcsolattartását. Ha a bíróság megállapítja, hogy a házastársak megállapodása nem áll a gyermekek érdekében, elutasítja a házasság közös megegyezéssel történő felbontására irányuló kérelmet (a családjogi törvény 96. cikke).
- A házasság közjegyző előtti megállapodás alapján történő felbontása: ha a házasságukat felbontani kívánó házastársaknak nincsenek közös gyermekeik, akik felett szülői felelősséget gyakorolnak, és megállapodást kívánnak kötni a közös vagyon felosztásáról, arról, hogy melyikük maradjon abban a

lakásban, amelyben élnek, illetve hogy melyikük költözzön be oda, valamint annak a házastársnak a tartásáról, akinek a létfenntartása nem biztosított, és önhibáján kívül lett munkanélküli, közjegyzőhöz fordulnak, aki közjegyzői okiratba foglalja a házasság felbontására irányuló megállapodásukat. A házasság a közjegyzői okirat aláírásakor szűnik meg. Ez az okirat képezi a jogalapját annak, hogy a házasság felbontása rögzítésre kerüljön az anyakönyvben. A megállapodás közjegyző előtt történő aláírását követő nyolc napon belül a közjegyző elküldi az okiratot az igazgatási egységnek, amely a házasság felbontását bejegyzi az anyakönyvbe (a családjogi törvény 97. cikke).

- A házasság felbontása: ha a házasság bármilyen okból „helyrehozhatatlanul megromlott”, bármelyik házastárs kérheti annak felbontását. Ha a családjogi törvény úgy rendelkezik, hogy a kérelmező az eljárás megkezdése előtt köteles előzetes tanácsadást venni, a kérelemhez csatolni kell a szociális szolgáltatóközpont előzetes tanácsadástól való részvételéről szóló igazolását (a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény 82. cikke és a családjogi törvény 98. cikke).

12 Igénybe vehetnek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A bíróság részben vagy teljes egészében mentesíti a felet a bírósági illetékek megfizetése alól, ha azok megfizetése következtében jelentősen csökkennének a fél saját maga vagy családtagjai eltartására rendelkezésre álló pénzeszközei. Nemzetközi szerződés alapján, illetve viszonyossági feltételek fennállása esetén a külföldi állampolgárok mentesülnek a bírósági illetékek megfizetése alól (a bírósági illetékekről szóló törvény 10. és 11. cikke [Zakon o sodnih taksah, ZST-1]).

A fél költségmentességet igényelhet az ügyvédi és szakértői költségek fedezéséhez; a költségmentesség megítéléséről szóló határozatot a kérelmező állandó lakóhelye szerinti körzeti bíróság hozza meg. Ebben az eljárásban a bíróság a költségmentességről szóló törvény (*Zakon o brezplačni pravni pomoči*) rendelkezéseire figyelemmel mérlegeli a feltételeket (például az érdemi és a pénzügyi feltételeket).

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

A házassági jogvitában kiadott határozat ellen valamely fellebbviteli bíróságnál (*višje sodišče*) lehet fellebbezni.

A határidőben benyújtott fellebbezés alapján az elsőfokú bíróság megváltoztathatja vagy hatályon kívül helyezheti a korábbi határozatot, amennyiben ez nem jár hátrányos hatással az adott határozatra támaszkodó más személyek jogaira nézve, illetve ha az említett személyek hozzájárulnak a határozat megváltoztatásához vagy hatályon kívül helyezéséhez.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

A 2201/2003/EK rendelet 21. cikke értelmében a más tagállamban hozott bírósági határozat elismeréséhez nem szükséges a többi tagállamban külön elismerési eljárást kezdeményezni.

Bármely érdekelt fél kérheti a bírósági határozat elismeréséről vagy annak megtagadásáról szóló határozat meghozatalát. Ebben az esetben a félnek az illetékes szlovéniai körzeti bíróságon kell benyújtania a végrehajthatóvá nyilvánítás iránti kérelmet.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik

tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A kérelem benyújtására vonatkozó eljárásra a szlovén jogszabályok alkalmazandók.

A bírósági határozat elismerését kérelmező vagy vitató fél, illetve a végrehajthatóvá nyilvánítás iránti kérelmet előterjesztő fél a következőket köteles benyújtani:

- a határozat másolatát, amely megfelel a hitelesség megállapításához szükséges feltételeknek;
- a házassági jogvitában hozott bírósági határozat igazolását, formanyomtatvány segítségével.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

A 2201/2003/EK (Brüsszel IIa.) rendelet rendelkezései elsősorban és közvetlenül az uniós tagállamok állampolgárait vagy lakosait érintő, nemzetközi joghatósági kérdésekre vonatkoznak.

Ha a kereset benyújtásakor a házastársak különböző országok állampolgárai, kumulatív módon kell alkalmazni az állampolgárságuk szerinti országok jogszabályait, a szlovén belső jog rendelkezéseinek megfelelően (a nemzetközi magánjogi és eljárásjogi törvény 37. cikkének (2) bekezdése [*Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku*]).

Ha a házasság a házastársak állampolgársága szerinti országok joga alapján nem szüntethető meg, és a kereset benyújtásakor az egyik házastárs szlovéniai állandó lakcímmel rendelkezett, a házasság megszüntetésére a szlovén jogot kell alkalmazni.

Ha a házastársak egyike szlovéniai állandó lakcímmel nem rendelkező szlovén állampolgár, és a házasságot a nemzetközi magánjogi és eljárásjogi törvény 37. cikkének (2) bekezdése által kijelölt jog alapján nem lehet megszüntetni, a házasság megszüntetésére a szlovén jogot kell alkalmazni.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

Last update: 10/08/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.